

Vi må ha en privat og en offentlig tannhelsetjeneste

I de siste ukene har det vært tydeligere enn noen gang at den norske tannhelsetjenesten står overfor betydelige utfordringer. Myndighetenes nylige kutt i sykehjepsordningen for tannleger, og kuttet i etterutdanningsfondet, samt kuttet i Folketrygdens stønadsordning punkt 14 kan samlet oppleves som et signal rettet spesielt mot den private delen av tannhelsetjenesten. NTF har lagt ned betydelig innsats i å protestere mot disse kuttene.

Kuttet i sykehjepsordningen vil være alvorlig for hele den private delen av tannhelsetjenesten og også for deler av den offentlige. Særlig vil dette ramme unge tannleger. Både de unge i offentlig sektor som ennå ikke har opparbeidet seg fulle rettigheter, men særlig de unge i privat sektor som ikke har rukket å bygge seg opp en pasientportefølje og et renommé. I tillegg rammer det hardt de av oss som sliter og har det vanskelig i yrkeshverdagen i privat sektor, og som med hjelp av støtte og lavterskeltilbud kan få hjelp til å returnere til yrket. Dette er i stort grupper som ikke kan kompensere for tapet med økte priser.

Endringene som knytter seg til punkt 14 i Folketrygdens stønadsordning vil spesielt ramme de mest sårbare pasientene. Denne ordningen har tradisjonelt sikret at personer med alvorlige sykdommer, funksjonshemninger og andre spesielle behov får den tannhelsehjelpen de trenger. Når denne støtten forsvinner, risikerer vi at sårbare pasientgrupper blir ytterligere marginalisert. Som tannleger har vi et etisk ansvar for å ivareta pasientenes beste, og det er uholdbart at disse pasientene blir offer for myndighetenes prioriteringer som i stort er basert på feilinformasjon. Det er ikke slik myndighetene skriver i statsbudsjettet at disse pasientene allerede får hjelp gjennom den offentlige tannhelsetjenesten. Det er direkte feil, og her bør departement og direktorat komme på banen med en forklaring. Det er skremmende dersom dette er informasjonsnivået som politikerne tilbys før de tar viktige avgjørelser i statsbudsjettet. Jeg har sjelden blitt så sint som da dette kom i forslag til statsbudsjett. I tillegg viser det også tydelig hvor sårbart Helfo-systemet er. Det er dessverre ikke

Foto Kristin Aknes.

Det er viktig at vi deltar i debatten om fremtiden for tannhelsetjenesten, og at vi viser politikerne hvordan og hvorfor en balansert tilnærming er helt avgjørende.

første, og det blir heller ikke siste gang at myndighetene overrasker oss med raske endringer i dette. Det skaper usikkerhet både for pasienter og for tannleger.

Det er avgjørende at vi har en balansert tilnærming mellom offentlig og privat tannhelsetjeneste i Norge. Vi ser i dag at den private sektoren blir presset hardt i Norge, som i andre land. I Sverige er vår søsterforening i kamp mot innføring av Tiotandvården som er et system hvor alle over 67 år kun skal betale ti prosent av en referansepris. Referanseprisen ligger lavt, og vil kunne påvirke både tilbudet til de over 67 år og tilgangen privat sektor har til å ivareta disse. I tillegg til dette ønsker myndighetene i Sverige å knytte, eller binde om du vil, private næringsdrivende til myndighetene ved en obligatorisk tilsynsordning som de private må betale for, og de vurderer tvungen tjenesteplikt for næringsdrivende i det svenske forsvaret ved krise og krig. Et slikt system er ikke veien å gå for norske myndigheter og det skal vi fortelle dem.

Det er viktig å erkjenne at den private sektoren spiller en avgjørende rolle i helsetjenestelandskapet ved å tilby fleksibilitet og tilgjengelighet for mange pasienter. En sterk offentlig tannhelsetjeneste må kombineres med et velfungerende privat system, noe som vil sikre at befolkningen får helhetlig munnhelsehjelp.

Som fagfolk bør vi ta fatt i utfordringene med engasjement og kreativitet. Vi må arbeide for å tydeliggjøre viktigheten av en robust offentlig tannhelsepolitikk som fortsatt ivaretar de mest sårbare pasientene. Samtidig må vi opprettholde et fortsatt godt privat tannhelsetilbud til det beste for befolkningen.

Det er viktig at vi deltar i debatten om fremtiden for tannhelsetjenesten, og at vi viser politikerne hvordan og hvorfor en balansert tilnærming er helt avgjørende. La oss stå sammen, heve stemmen og forsvare verdien av både offentlig og privat tannhelse i Norge.

Vi må også huske at vår viktigste oppgave er å ivareta pasientenes helse og velvære. La oss arbeide for et system der alle har tilgang til nødvendig behandling. Vår innsats i dag vil forme fremtiden for tannhelsetjenester i Norge.

Heming Olsen-Bergem
President i NTF